Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (осми състав)

21 януари 2021 година*

„Преюдициално запитване — Социална политика — Равно третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване — Директива 79/7/ЕИО — Член 4, параграф 1 — Доброволно ранно пенсиониране — Пенсия при ранно пенсиониране — Допустимост — Размер на дължимата пенсия, който трябва да бъде най-малко равен на минималния размер по закон — Дял на работниците по полове, изключени от правото на ранно пенсиониране — Обосноваване на евентуално особено неблагоприятно положение за жените работници — Цели на социалната политика на съответната държава членка“

По дело C-843/19

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Върховен съд, Каталония, Испания) с акт от 12 ноември 2019 г., постъпил в Съда на 20 ноември 2019 г., в рамките на производство по дело

Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS)

срещу

BT,

СЪДЪТ (осми състав),

състоящ се от: N. Wahl, председател на състава, F. Biltgen (докладчик) и L. S. Rossi, съдии,

генерален адвокат: G. Hogan,

секретар: A. Calot Escobar,

предвид изложеното в писмената фаза на производството,

като има предвид становищата, представени:

– за Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS), от A. Álvarez Moreno и G. Guadaño Segovia, в качеството на представители,

– за BT, от I. de Gispert Català, abogado,

– за испанското правителство, от S. Jiménez García, в качеството на представител,

– за португалското правителство, от A. Pimenta, M. Carneiro, J. Marques и P. Barros da Costa, в качеството на представители,

* Език на производството: испански.

– за Европейската комисия, от I. Galindo Martín и C. Valero, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 4, параграф 1 от Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване (ОВ L 6, 1979 г., стр. 24; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 1, стр. 192).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) (Национален осигурителен институт, Испания) и BT по повод отказа му да ѝ разреши отпускането на пенсия при ранно пенсиониране.

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Член 1 от Директива 79/7 гласи:

„Настоящата директива има за цел постепенното прилагане в сферата на социалното осигуряване и на другите елементи на социалната закрила, предвидени в член 3, на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване, наричан по-долу „принцип на равното третиране“.

4 Член 3, параграф 1, буква а) от тази директива предвижда, че тя се прилага в законно установените схеми, които осигуряват закрила по-специално срещу риска „старост“.

5 Член 4, параграф 1 от посочената директива предвижда:

„Принципът на равното третиране означава, че не се допуска каквато и да е дискриминация, основана на пола, пряко или косвено, в частност чрез позоваване на брачното или семейното положение, особено що се отнася до:

– обхвата на схемите и условията за достъп до тях;

– задължението за внасяне на осигурителните вноски и изчисляването на вноските;

– изчисляването на обезщетенията, включително и увеличенията, дължими за съпрузи и на издържани лица и условията, които определят продължителността и запазването на правото на обезщетение“.

6 Член 2, параграф 1 от Директива 2006/54/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 година за прилагането на принципа на равните възможности и равното третиране на мъжете и жените в областта на заетостта и професиите (ОВ L 204, 2006 г., стр. 23; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 8, стр. 262) гласи следното:

„За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

[…]

б) „непряка дискриминация“: когато привидно неутрална разпоредба, критерий или практика би поставила лица от един пол в по-неблагоприятно положение от лица от друг пол, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно обоснована от легитимна цел и средствата за постигането на тази цел са подходящи и необходими;

[…]“.

Испанското право

7 Член 59 от Ley General de la Seguridad Social (Общ закон за социална сигурност), чийто консолидиран текст е одобрен с Real Decreto Legislativo 8/2015 (Кралски законодателен декрет 8/2015) от 30 октомври 2015 г. (BOE, бр. 261 от 31 октомври 2015 г.) в редакцията му, приложима към момента на настъпване на фактите в главното производство (наричан по-нататък „LGSS“), е озаглавен „Добавки към пенсиите, които са под минималния размер“. Параграф 1, първа алинея от посоченият член предвижда:

„Лицата, получаващи зависещи от вноски пенсии от система за социална сигурност, които не заплащат удръжки от трудов доход, капитал или приходи от търговски дейности и капиталови печалби в съответствие с предвиденото за тези доходи по отношение на данъка върху доходите на физическите лица или лицата, получаващи такива доходи, без да надвишават всяка година размера, определен в съответния Ley de Presupuestos Generales del Estado [Закон за общите държавни бюджети], имат право да получат необходимите добавки за достигане на минималния размер на пенсиите, при условие че пребивават на територията на страната при условията, предвидени в законовите или в подзаконовите нормативни актове“.

8 Член 208, параграф 1 от LGSS, озаглавен „Ранно пенсиониране по желание на заинтересованото лице“ предвижда:

„Заинтересованото лице може да поиска ранно пенсиониране, ако:

a) е навършило възраст, която е най-много две години под изискуемата за всеки отделен случай възраст, съгласно предвиденото в член 205, параграф 1, буква а), без да се вземат предвид коригиращите коефициенти, посочени в член 206;

b) има най-малко тридесет и пет години доказан действителен осигурителен стаж; в това отношение не се взема предвид пропорционалният дял на извънредните плащания […];

c) след като бъдат изпълнени общите и специалните условия за този вид пенсиониране, размерът на полагаемата пенсия надвишава размера на минималната пенсия, която при навършване на шестдесет и пет години заинтересованото лице би получавало с оглед на семейното му положение. В противен случай тази форма на ранно пенсиониране не се допуска“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

9 В качеството си на работник в домакинството BT членува в специална испанска социалноосигурителна схема, запазена за тази категория работници (наричана по-нататък „специалната схема“). BT е плащала вноски по тази схема в продължение на 14 054 дни, с изключение на период от 166 дни.

10 На 12 декември 2016 г. тя подава молба до INSS за отпускане на пенсия при ранно пенсиониране на основание член 208 от LGSS, считано от 4 януари 2017 г., дата, на която тя ще навърши 63 години.

11 С решение от 19 декември 2016 г., потвърдено с решение, постановено по жалба на BT, подадена по административен ред, INSS отхвърля въпросната молба с мотив, че BT не отговаря на условието за придобиване на право на пенсия при ранно пенсиониране, предвидено в член 208, параграф 1, буква c) от този закон, тъй като размерът на пенсията, която би получила, е по-нисък от минималния размер на пенсията, за който тя би могла да претендира предвид семейното ѝ положение при навършване на 65 години.

12 Juzgado de lo Social nº 10 de Barcelona (Съд по трудови и осигурителни спорове № 10, Барселона, Испания) уважава жалбата на BT срещу тези решения. Посочената юрисдикция приема, че посочената разпоредба от LGSS води до непряка дискриминация спрямо жените в противоречие с Директива 79/7, тъй като жените преобладават в сектора на работниците в домакинството, и че работник от този сектор, дори да е внасял осигурителни вноски към специалната схема в продължение на 44 години и половина, не би имал право на пенсия в размер, който да му позволи да подаде молба и да получи пенсия при ранно пенсиониране на 63 години.

13 INSS подава въззивна жалба срещу това решение пред запитващата юрисдикция, Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Висш съд на Каталония, Испания). Той посочва, че основният размер на вноските към специалната схема е изначално по-нисък от размера на вноските към общата испанска социалноосигурителна схема. Следователно пенсиите на осигурените лица по специалната схема също са по-ниски от пенсиите на осигурените лица по общата схема. Основният размер на вноските към специалната схема обаче щял постепенно да бъде приведен в съответствие с размера на вноските към общата схема към момента на сливането на първата схема с втората в течение на 2012 г.

14 Според запитващата юрисдикция член 208, параграф 1, буква c) от LGSS се прилага за всички работници, за които се прилага общата социалноосигурителна схема. Изключвайки от правото на пенсия при ранно пенсиониране осигурените лица, които доброволно поискат ранно пенсиониране, но за които размерът на такава пенсия не би достигнал законовия минимален размер на пенсията, на която биха имали право при навършване на 65 години, тази разпоредба предотвратява плащането на добавка към пенсията, което би довело до разходи за националния бюджет. Освен това тя била в съответствие с целите на Европейския съюз в областта на пенсиите, които се изразяват в постигане на устойчиво равновесие между времето на активна заетост и времето, прекарано в пенсия. В това отношение би било несъвместимо с насърчаваната от Съюза тенденция за повишаване на пенсионната възраст и увеличаване на стимулите за продължаване на активния живот даден работник да може доброволно да съкрати възрастта си за пенсиониране без каквото и да било намаление на размера на пенсията му чрез получаване на добавка към пенсията. От друга страна, запитващата юрисдикция подчертава, че условие като предвиденото в посочената разпоредба не се поставя, когато ранното пенсиониране е свързано с причина, за която работникът не отговаря, като например преструктуриране на предприятие, и следователно попада в обхвата на член 207 от LGSS.

15 Запитващата юрисдикция посочва, че съгласно официалните статистически данни 89 % от работниците в домакинството, осигурени по специалната схема, са жени. Въпреки това, за да се провери дали член 208, параграф 1, буква c) от този закон води до непряка дискриминация във вреда на работниците жени, тази юрисдикция счита, че следва да се вземат предвид всички осигурени лица по общата социалноосигурителна схема, които попадат в приложното поле на тази разпоредба. По този начин трябвало да се вземат предвид по-специално, освен осигурените лица по специалната схема, които по други причини, като брак, наличие на деца или работата на непълно работно време, са плащали вноски в по-нисък размер и за по-кратък период от време.

16 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че от статистиките, представени от Ministerio de Inclusión, Seguridad Social y Migraciones (Министерство на интеграцията, социалната сигурност и миграциите, Испания), е видно, че е по-голям процентът на жените в сравнение с мъжете, които получават добавка към пенсията, за да достигнат минималната пенсия по закон, което насочва към извода, че по-голям брой жени, отколкото мъже са поставени в неблагоприятно положение от разпоредбата на член 208, параграф 1, буква в) от посочения закон, който обвързва получаването на пенсия при ранно пенсиониране от работник, който доброволно поиска ранно пенсиониране, с условие да има право на законоустановената минимална пенсия в съответствие с осигурителните му вноски, без да му се изплаща добавка към пенсията. Запитващата юрисдикция подчертава факта, че през 2018 г. 422 112 мъже получават добавка към пенсията, като това представлява 15,23 % от пенсионираните мъже срещу 468 822 жени, т.е. 31,45 % от пенсионираните жени.

17 При тези обстоятелства Tribunal Superior de Justicia de Cataluña (Висш съд на Каталония) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли забраната за непряка дискриминация, основана на пола, по отношение на достъп до социалноосигурителни обезщетения и тяхното изчисляване, установена в член 4 от Директива 79/7, да се тълкува в смисъл, че не допуска разпоредба на националното право като член 208, [параграф 1, буква] c) от [LGSS] — съгласно която всички лица, обхванати от общата схема, могат да се пенсионират предсрочно доброволно, при условие че полагаемата пенсия, изчислена в съответствие с обичайната система без добавки за достигане на минималната пенсия, е равна най-малко на минималната пенсия — доколкото тази разпоредба дискриминира непряко жените, обхванати от общата схема, тъй като се прилага за много по-голям брой жени, отколкото мъже?“.

По преюдициалния въпрос

18 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 4, параграф 1 от Директива 79/7 трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национална правна уредба, която в случай на доброволно ранно пенсиониране на работник, осигурен по общата социалноосигурителна схема, обвързва правото му на пенсия при ранно пенсиониране с условието размерът на тази пенсия да е най-малко равен на минималната пенсия, която този работник би имал право да получи при навършване на 65 години, доколкото посочената правна уредба поставя в по-неблагоприятно положение предимно работниците жени в сравнение с работниците мъже.

19 Следва да се отбележи, че за целите на правото на ранно пенсиониране по искане на заинтересованото лице член 208, параграф 1, буква c) от LGSS изисква размерът на отпуснатата пенсия да е по-голям от минималния размер на пенсията, приложим за това лице при навършване на 65 години. Това изискване се добавя към другите условия за придобиване на право на такава пенсия при ранно пенсиониране, посочени в член 208, параграф 1, букви a) и b),

съответно навършване на възраст, която да не е повече от две години под определената в този закон за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, и минимален действителен осигурителен стаж от 35 години.

20 Съдът обаче вече е имал повод да постанови, че правото на Съюза, и по-специално Регламент (ЕО) № 883/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 166, 2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 7, стр. 82 и поправка в ОВ L 33, стр. 12), по принцип допуска национална правна уредба като член 208, параграф 1, буква c) от LGSS, по силата на която се отказва отпускането на пенсия при ранно пенсиониране, когато размерът на тази пенсия, на който молителят би имал право, е под минималния размер на пенсията, която той би получил при навършване на законоустановената пенсионна възраст (вж. в този смисъл решение от 5 декември 2019 г., Bocero Torrico и Bode, C-398/18 и C-428/18, EU:C:2019:1050, т. 25—27).

21 Това обаче не е пречка да се провери дали в главното производство подобен избор на националния законодател е в съответствие с Директива 79/7 (вж. по аналогия решение от 14 април 2015 г., Cachaldora Fernández, C-527/13, EU:C:2015:215, т. 26).

22 В това отношение член 4, параграф 1, първо тире във връзка с член 3, параграф 1, буква a), трето тире от тази директива забранява всяка дискриминация, основана на пола, що се отнася по-специално до условията за достъп до законоустановени схеми, осигуряващи закрила срещу риска „старост“ (решение от 26 юни 2018 г., MB (Промяна на пола и пенсия за осигурителен стаж и възраст), C-451/16, EU:C:2018:492, т. 32). Безспорно е, че разглежданата в главното производство схема за пенсия за осигурителен стаж и възраст при ранно пенсиониране е част от тези схеми.

23 Още в самото начало следва да се констатира, че национална правна уредба като разглежданата в главното производство не води до дискриминация, пряко основана на пола, при положение че се прилага без разлика както за работниците мъже, така и за работниците жени.

24 Що се отнася до въпроса дали такава правна уредба води до непряка дискриминация, следва да се припомни, че в контекста на Директива 79/7 това понятие трябва да се разбира по същия начин, както и в контекста на Директива 2006/54 (решение от 8 май 2019 г., Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, т. 37 и цитираната съдебна практика). От член 2, параграф 1, буква б) от Директива 2006/54 следва, че непряка дискриминация, основана на пола, е налице, когато привидно неутрална разпоредба, критерий или практика би поставил/а лица от един пол в по-неблагоприятно положение от лица от друг пол, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно обоснован/а от легитимна цел и средствата за постигането на тази цел са подходящи и необходими.

25 Такова особено по-неблагоприятно положение би могло да се приеме за налично по-специално ако се докаже, че правна уредба като разглежданата в главното производство засяга неблагоприятно много по-голям брой лица от единия, отколкото от другия пол. Националната юрисдикция следва да прецени дали случаят в главното производство е такъв (вж. по-специално решение от 8 май 2019 г., Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, т. 38 и цитираната съдебна практика).

26 В случай че, както в главното производство, националната юрисдикция разполага със статистически данни, Съдът е постановил, от една страна, че запитващата юрисдикция трябва да вземе предвид всички работещи, спрямо които се прилага националната правна уредба, от която произтича различното третиране, и от друга страна, че най-добрият метод за сравняване е, като при групата на работниците от мъжки пол, спрямо които се прилага тази правна уредба, и същата по размер група на работниците от женски пол, спрямо които се прилага същата

правна уредба, се сравни каква част от работниците във всяка от тези групи са и не са засегнати от твърдяното различно третиране (вж. в този смисъл решение от 24 септември 2020 г., VS (Пенсии от предприятие на служител на ръководна длъжност), C-223/19, EU:C:2020:753, т. 52 и цитираната съдебна практика).

27 В това отношение запитващата юрисдикция следва да прецени доколко представените пред нея статистически данни са надеждни и дали могат да бъдат взети предвид, т.е. дали по-специално не са израз на съвсем случайни или конюнктурни събития и дали са достатъчно значими (решение от 24 септември 2020 г., YS (Пенсии от предприятие на служител на ръководна длъжност), C-223/19, EU:C:2020:753, т. 51 и цитираната съдебна практика).

28 В случая, на първо място, както предлага запитващата юрисдикция, следва да се вземат предвид не само осигурените лица по специалната схема, но и всички работници, за които се прилага общата испанска социалноосигурителна схема, в която са включени посочените осигурени лица по специалната схема. Всъщност разглежданата в главното производство правна уредба се прилага за всички лица, осигурени по посочената обща схема.

29 На второ място, както отбелязва и запитващата юрисдикция, делът на осигурените лица по общата социалноосигурителна схема, които са поставени в по-неблагоприятно положение от член 208, параграф 1, буква c) от LGSS, може да се определи по надежден начин, като се вземе предвид броят на пенсионерите, които получават добавка към пенсията, за да достигнат размера на законоустановената минимална пенсия в сравнение с общия брой пенсионери, обхванати от тази схема. Всъщност именно лицата, получаващи добавка към пенсията, чиято молба за отпускане на пенсия при ранно пенсиониране е била отхвърлена съгласно посочената разпоредба, тъй като размерът на пенсията, която следва да получат към момента на подаване на молбата, би бил по-нисък от законоустановената минимална пенсия. За сметка на това отчитането само на лицата, чиято молба за ранно пенсиониране действително е била отхвърлена на основание член 208, параграф 1, буква c) от този закон, както твърдят INSS и испанското правителство в писмените си становища, не е непременно показателно за броя на засегнатите от тази разпоредба лица, тъй като не е изключено голям брой от тях да не са подали подобна молба.

30 Въпреки това, на трето място, за да се установи дали в разглеждания случай член 208, параграф 1, буква c) от LGSS сам по себе си води до непряка дискриминация в противоречие с член 4, параграф 1 от Директива 79/7, следва да се вземат предвид лицата, на които е отказано ранно пенсиониране само с прилагане на посочения член 208, параграф 1, буква c), без да се вземат предвид лицата, които не отговарят, освен на условието, предвидено в тази разпоредба, и на условията за достъп до такава пенсия по отношение на възрастта или осигурителния стаж, предвидени в посочения член 208, параграф 1, букви a) и b). Следователно, както INSS и испанското правителство посочват в писмените си становища, наличието или липсата на такава непряка дискриминация може да се установи чрез отчитането в същата година на броя на новите пенсионери, които отговарят на условието на член 208, параграф 1, буква b) от LGSS, т.е. да имат осигурителен стаж над 35 години и да получават добавка към пенсията в сравнение с общия брой нови пенсионери през същата година.

31 От гореизложените съображения следва, че, що се отнася до главното производство, ако от статистиките, представени пред запитваща юрисдикция, стане явен фактът, че сред новите пенсионери жени, обхванати от общата социалноосигурителна схема, делът на лицата с осигурителен стаж над 35 години, получаващи добавка към пенсията, е значително по-висок от установения дял на новите пенсионери мъже, обхванати от същата схема, би имало основание да се приеме, че член 208, параграф 1, буква c) от LGSS води до непряка дискриминация, основана на пола, в противоречие с член 4, параграф 1 от Директива 79/7, освен ако е

обоснована от обективни фактори, които нямат нищо общо с каквато и да било дискриминация, основана на пола (вж. по аналогия решение от 8 май 2019 г., Villar Láiz, C-161/18, EU:C:2019:382, т. 47).

32 Следователно разглежданата в главното производство правна уредба би била обоснована по-специално ако запитващата юрисдикция констатира, че тя отговаря на законосъобразна цел на социалната политика, годна е да постигне тази цел и е необходима в това отношение, като се има предвид, че може да се счита за подходяща да гарантира посочената цел само ако действително отговаря на грижата за постигането ѝ и се прилага последователно и систематично (вж. в този смисъл решение от 24 септември 2020 г., YS (Пенсии от предприятие на служител на ръководна длъжност), C-223/19, EU:C:2020:753, т. 56 и цитираната съдебна практика).

33 Освен това, следва да се припомни, че когато избират подходящите мерки за осъществяването на целите на своята социална политика и политиката на заетост, държавите членки разполагат с широка възможност за преценка (решение от 24 септември 2020 г., YS (Пенсии от предприятие на служител на ръководна длъжност), C-223/19, EU:C:2020:753, т. 57 и цитираната съдебна практика).

34 В случая, запитваща юрисдикция посочва, че испанският законодател е приел член 208, параграф 1, буква c) от LGSS с оглед на испанското право, по силата на което никой не трябва да получава пенсия, по-ниска от минималната, определяна всяка година и считана за минимален жизнен стандарт, а това в някои случаи налага изплащането на добавка към пенсията съгласно член 59 от посочения закон. Последиците от разглежданата в главното производство правна уредба обаче водели до това, че определен брой работници, които желаят да се пенсионират по-рано и да се възползват от пенсия при ранно пенсиониране, получават отказ от такава пенсия, тъй като размерът ѝ би бил под минималната пенсия, като поради това за въпросния работник съгласно приложимото национално право би възникнало право на добавка към пенсията.

35 В това отношение в самото начало следва да се припомни, че Съдът е постановил, от една страна, че предоставянето на доход в размер на социалния минимум е неотменим елемент на социалната политика на държавите членки и от друга страна, че изплащането на компенсираща добавка, целяща да осигури минимален жизнен стандарт за своя получател, в случай че пенсията е недостатъчна, представлява законосъобразна цел на социалната политика, която не е свързана с каквато и да било дискриминация, основана на пола (вж. в този смисъл решение от 20 октомври 2011 г., Brachner, C-123/10, EU:C:2011:675, т. 89—91 и цитираната съдебна практика).

36 Що се отнася до обосновката на разглежданата в главното производство национална правна уредба, INSS и испанското правителство изтъкват в писмените си становища, че като изключва от достъпа до пенсия за ранно пенсиониране лицата, които са решили да се пенсионират рано, но с оглед на размера на пенсията им биха имали право на добавка към пенсията за сметка на държавата, член 208, параграф 1, буква c) от LGSS има за цел да запази жизнеспособността на испанската социалноосигурителна схема и да постигне устойчиво равновесие между времето на активна професионална заетост и времето, прекарано в пенсия, като се има предвид, че неограниченият достъп до пенсия при ранно пенсиониране би имал сериозни последици върху финансирането на тази схема.

37 В този контекст както от акта за преюдициално запитване, така и от писмените становища на INSS и на испанското правителство е видно, че посочените цели на разглежданата в главното производство национална правна уредба съответстват на целите на Съюза, посочени в Зелената книга на Комисията от 7 юли 2010 г., озаглавена „За адекватни, устойчиви и сигурни европейски пенсионни системи“ (COM(2010) 365 окончателен), както и в Бялата книга на тази институция

от 16 февруари 2012 г., озаглавена „Програма за адекватни, сигурни и устойчиви пенсии“ (COM(2012) 55 окончателен), насочени към постигането на устойчиво равновесие между продължителността на професионалния живот и продължителността на времето в пенсия с оглед по-специално на развитието на очакваната продължителност на живота, за да се гарантира адекватността и жизнеспособността на пенсионните системи.

38 Съдът обаче е имал повод да постанови, че макар бюджетни съображения да не могат да оправдаят дискриминацията на някой от половете, целите да се гарантира устойчивото финансиране на пенсиите предвид широката свобода на преценка, която имат държавите членки, за сметка на това могат да се считат за законосъобразни цели на социалната политика, които нямат нищо общо с каквато и да било дискриминация, основана на пола (вж. в този смисъл решение от 24 септември 2020 г., YS (Пенсии от предприятие на служител на ръководна длъжност), C-223/19, EU:C:2020:753, т. 60 и 61).

39 От това следва, че посочените от INSS и испанското правителство цели по принцип могат да обосноват евентуално различно третиране неблагоприятно за работниците жени, което би произтекло непряко от прилагането на член 208, параграф 1, буква c) от LGSS.

40 Такава национална правна уредба изглежда годна да постигне посочените цели. Всъщност изключването на достъпа до пенсия за ранно пенсиониране за лицата, които доброволно предприемат действия за ранно пенсиониране, но чийто размер на пенсия би породил право на добавка към пенсията, има за цел да запази финансите на испанската социалноосигурителна схема и да удължи активния живот на тези лица. Както следва от акта за преюдициално запитване, при липсата на подобно изключване правото на съответните лица да получават пенсия при ранно пенсиониране заедно с добавка към пенсията, би имало неблагоприятни последици за изпълнението на тези цели, доколкото по-специално би позволило на тези лица да работят по-малко време, като се пенсионират рано, без обаче да понесат намаление на размера на бъдещата им пенсия.

41 Освен това следва да се има предвид, че разглежданата в главното производство национална правна уредба се прилага последователно и систематично, тъй като се прилага за всички работници, осигурени по общата испанска социалноосигурителна схема.

42 Също така изглежда, че посочената национална правна уредба не води до мерки, които надхвърлят необходимото за постигането на посочените цели. Всъщност подобна правна уредба забранява достъпа до пенсия само на лицата, които по собствено желание предприемат действия за ранно пенсиониране, но чийто размер на пенсия би довел до разходи за националната социалноосигурителна схема, тъй като би породил право на изплащане на добавка към пенсията в тяхна полза. Освен това от представената пред Съда преписка следва, че подобно изключване е приложимо само в случай че ранното пенсиониране на работника е настъпило по негово решение, а не по причини, за които не отговаря, например при преструктуриране на предприятие. Впрочем, както посочва Комисията в писменото си становище, националният законодател не би могъл да направи различен законодателен избор, изразяващ се в дерогиране на гаранцията за получаване на минимален размер на пенсията при доброволно ранно пенсиониране, без да се накърни преследваната с тази гаранция цел на социалната политика, посочена в точка 35 от настоящото решение.

43 С оглед на гореизложените съображения на поставения въпрос следва да се отговори, че член 4, параграф 1 от Директива 79/7 трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която в случай на доброволно ранно пенсиониране на работник, осигурен по общата социалноосигурителна схема, обвързва правото му на пенсия при ранно пенсиониране с условието размерът на тази пенсия да е най-малко равен на минималната пенсия, която този работник би имал право да получи при навършване на 65 години, въпреки че посочената правна уредба би поставила в по-неблагоприятно положение предимно работниците жени в

сравнение с работниците мъже, което следва да се провери от запитващата юрисдикция, доколкото обаче тази последица е обоснована от законосъобразни цели на социалната политика, които нямат нищо общо с каквато и да било дискриминация, основана на пола.

По съдебните разноски

44 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (осми състав) реши:

Член 4, параграф 1 от Директива 79/7/ЕИО на Съвета от 19 декември 1978 година относно постепенното прилагане на принципа на равното третиране на мъжете и жените в сферата на социалното осигуряване трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национална правна уредба, която в случай на доброволно ранно пенсиониране на работник, осигурен по общата социалноосигурителна схема, обвързва правото му на пенсия при ранно пенсиониране с условието размерът на тази пенсия да е най-малко равен на минималната пенсия, която този работник би имал право да получи при навършване на 65 години, въпреки че посочената правна уредба би поставила в по-неблагоприятно положение предимно работниците жени в сравнение с работниците мъже, което следва да се провери от запитващата юрисдикция, доколкото обаче тази последица е обоснована от законосъобразни цели на социалната политика, които нямат нищо общо с каквато и да било дискриминация, основана на пола.

Подписи